

Chinh Nguyên : Mẹ Tôi (trích trong tuyển tập Mẹ Tôi)

M E Ỉ T O Ầ I

✖ Tôi không hiểu mẹ tôi năn nỉ thế nào với sư cụ của Chùa Phà Đen để ngài cho không mẹ tôi miếng đất gò bên cạnh giếng nước đào giống như cái chảo, và vườn ổi bao la của chùa để mẹ tôi dựng lên túp lều nhỏ đủ cho bốn người rúc vào ngủ đêm như một gia tài, sau khi chúng tôi đã theo mẹ bỏ làng Thành Lập chạy loạn vào thành Hà Nội.

Làng tôi theo quốc lộ một từ chợ Lịm qua làng Sổ Nghệ, quận Thường Tín, Đồng Văn tới chợ Mơ vào Hà Nội, khoảng 20 cây số. Nhưng mẹ đã dẫn anh em tôi đi tắt theo đường ruộng qua những cánh đồng của làng Bái Vàng, Hoàng Nguyên, Sổ Nghệ vào Ga Đồng Văn, ngồi trong góc ga dơ bẩn để ăn hai chén cơm trắng với muối do mẹ tôi mua ở quán bên cạnh. Khi ăn xong mẹ dắt chúng tôi vào Hà Nội qua lối chợ Mơ đi ngang Chùa Vua rồi đến khu vườn ổi Chùa Phà Đen.

Người dân sống quanh vùng này gọi Chùa Phà Đen có lẽ vì chùa ở ngay cạnh con đê sông Hồng và bến Phà Đen. Thực dân Pháp đã dùng bến phà này chuyển than đá xuống tàu để đưa về mẩu quốc, sau khi than đã được vận chuyển bằng xe lửa từ Lao Kai, Quảng Ninh.

Anh em tôi theo mẹ bỏ làng trong khi cha tôi đã vắng nhà sau trận cãi vã với chú Quân, vì hai người có chính kiến khác biệt nhau. Tôi có lần nghe mẹ nói với dì Chúc, chú Quân tôi có thể giết cha tôi bất cứ lúc nào mặc dù cha tôi là anh ruột, nhưng cha tôi đã không thể làm những gì chú Quân đã và đang tiếp tục. Chú có thể ra lệnh cho lính du kích Việt Minh dưới tay gõ cửa nhà những người chống đối chính sách khủng bố của Việt Minh giữa ban đêm không màng đến sự van xin khóc lóc của vợ con họ. Khi đã bắt người chủ ra khỏi nhà du kích bịt mắt kẻ xấu số, dẫn đi từ cánh đồng làng này qua cánh đồng làng khác để mất hướng tìm về nếu kẻ xấu số chạy thoát. Du kích có thể chặt đầu kẻ chống đối bỏ lại giữa đồng và mang thân bỏ sang cánh đồng khác sau khi đã tra tấn, hoặc buộc đầu người xấu số vào tảng đá thả xuống sông Hồng để không ai còn nhận ra xác người thân.

Cha tôi đã thẳng thắn khuyên can chú vì thế mà anh em trở nên thù nghịch lẫn nhau, và có thể giết nhau...! Những mâu thuẫn khác biệt giữa anh em ruột đã làm ông bà nội tôi buồn phiền cả đời và hối hận không nguôi. Tôi thường nghe ông bà nói với nhau khi cha tôi và chú Quân vắng nhà :